

Saturs

Priekšvārds	5
Grāmatas zinātniskais redaktors un autori	11
Grāmatā izmantotie saīsinājumi.....	13
Ievads (<i>Autoru kolektīvs</i>).....	15
1. Spīdzināšanas aizlieguma princips un tā piemērošanas tiesiskie aspekti starptautiskajā perspektīvā	
(<i>Edgars Oļševskis</i>).....	19
1.1. Ievads.....	19
1.2. Spīdzināšanas jēdziens, būtība un tiesiskās sekas.	
Tās aizlieguma saturs un tiesiskais statuss	21
1.2.1. Spīdzināšanas jēdziens	21
1.2.2. Spīdzināšanas nozieguma tiesiskās sekas	25
1.2.3. Spīdzināšanas aizlieguma saturs	
un tiesiskais statuss	32
1.3. Spīdzināšanas aizlieguma principa piemērošana.....	36
1.4. Nobeigums.....	42
1.5. Izmantoto avotu saraksts.....	46
2. Spīdzināšanas aizliegums: ECPAK 3. panta materiālais (substantīvais) aspekts (<i>Santa Slokenberga</i>).....	48
2.1. Mērķis	48
2.2. Pārskats par valsts pienākumiem	
ECPAK 3. panta sakarā.....	49
2.3. ECPAK 3. panta saturs	52
2.3.1. ECPAK 3. panta elementi	52
2.3.2. Spīdzināšana.....	53
2.3.3. Cietsirdīga (necilvēcīga) apiešanās vai sods.....	55
2.3.4. Pazemojoša apiešanās vai sods.....	57
2.4. ECPAK 3. panta piemērošanas teorētiskie	
un praktiskie aspekti	61
2.4.1. ECPAK 3. panta relatīvais raksturs.....	61
2.4.2. Dinamiska ECPAK 3. panta interpretācija.....	64

2.5. Nobeigums.....	66
2.6. Izmantoto avotu saraksts.....	68

3. Spīdzināšanas aizlieguma procesuālais tvērums ECPAK, pozitīvie pienākumi spīdzināšanas aizlieguma realizācijā

<i>(Inga Švarca)</i>	74
3.1. Ievads.....	74
3.2. Pozitīvie pienākumi: jēdziens, definīcija un tiesiskie pamati.....	75
3.2.1. Pārskats par pozitīvajiem pienākumiem.....	75
3.2.2. Preventīva un aizsargājoša rakstura pienākumi	76
3.2.3. Pienākumi aizsargāt ieslodzīto fizisko integritāti	78
3.2.4. Procesuāla rakstura pienākumi/ECPAK 3. panta procesuālais tvērums	79
3.2.4.1. Pārskats par procesuālā rakstura pienākumiem.....	79
3.2.4.2. Pienākums veikt efektīvu oficiālu izmeklēšanu	79
3.2.4.3. Izmeklēšanas efektivitātes kritēriji	83
3.2.4.4. ECPAK 3. panta procesuālais tvērums attiecībā uz vardarbības gadījumiem starp privātpersonām.....	89
3.2.4.5. ECPAK 3. panta procesuālā aspekta nodalīšana no ECPAK 13. panta.....	90
3.3. Secinājumi.....	93
3.4. Izmantoto avotu saraksts.....	95

4. Spīdzināšanas un necilvēcīgas apiešanās aizlieguma robežas:

ECPAK 3. un 8. panta nošķiršana (<i>Anete Erdmane</i>).....	99
4.1. Ievads.....	99
4.2. ECPAK 3. un 8. pants	100
4.2.1. Aizsargātās vērtības	100
4.2.2. ECPAK 8. panta definīcija un tā nošķiršana no ECPAK 3. panta	102

4.2.3. Eiropas vienprātības kritērijs ECPAK	
8. panta piemērošanā	105
4.2.4. ECPAK 3. un 8. panta mijiedarbība	106
4.3. ECPAK 3. un 8. panta mijiedarbība lietās	
par lēmumiem psihiatriskās ārstniecības jomā	109
4.3.1. Ārstniecības trūkums	110
4.3.2. Ārstēšana bez personas piekrišanas	113
4.3.2.1. Informētas piekrišanas nozīme.....	113
4.3.2.2. Psihiatriskās ārstniecības nodrošināšana	
bez personas piekrišanas kā ECPAK	
8. panta pārkāpums.....	115
4.3.2.3. Psihiatriskā ārstēšana	
(ieskaitot fiziskās ierobežošanas līdzekļu	
piemērošanu) bez personas piekrišanas	
kā ECPAK 3. panta pārkāpums	117
4.4. Nobeigums	123
4.5. Izmantoto avotu saraksts.....	124

5. Tiesību aizsardzības nodrošināšana: mehānismi un praktiskā realizācija ar EP institūciju starpniecību

(<i>Kristaps Tamužs</i>)	131
5.1. Ievads.....	131
5.2. Preventīvie pasākumi un kompensējošie pasākumi.....	131
5.3. EP institūcijas	132
5.3.1. CPT	132
5.3.1.1. CPT darbības principu apraksts	133
5.3.1.2. CPT standarti attiecībā uz spīdzināšanas	
prevenciju.....	134
5.3.1.3. CPT secinājumi par Latviju, situācijas	
dinamika	139
5.3.1.4. Secinājumi par CPT attieksmi	
pret Latviju.....	146
5.3.2. ECT	146
5.3.2.1. ECT darbības principu apraksts	147
5.3.3. ECT loma preventīvo pasākumu jomā	149
5.3.3.1. ECT Reglamenta 39. punkts	149

5.3.3.2. ECT lietas, kas saistītas ar prevencijas pasākumu nepilnībām	151
5.3.4. CPT loma kompensējošo pasākumu jomā	154
5.3.4.1. ECT pieeja CPT informācijai	155
5.3.4.2. CPT standarti palīdz konstatēt faktus	157
5.4. Secinājumi	157
5.5. Izmantoto avotu saraksts	158

6. Spīdzināšanas aizlieguma tiesiskā realizācija Latvijā

(<i>Laura Šāberte</i>)	162
6.1. Ievads	162
6.2. Spīdzināšanas aizliegums konstitucionālajā perspektīvā	164
6.2.1. Satversmes 95. panta saturs	164
6.2.1.1. Cilvēka goda un cieņas aizsardzība	166
6.2.1.2. Aizliegums veikt spīdzināšanu un citādu cietsirdīgu un cieņu pazemojošu izturēšanos pret cilvēku	169
6.2.1.3. Aizliegums cilvēku pakļaut nežēlīgam vai cilvēka cieņu pazemojošam sodam	172
6.2.2. Personas konstitucionālā aizsardzība Satversmes 95. pantā ietverto pamattiesību aizskāruma gadījumā	176
6.3. Spīdzināšanas aizlieguma krimināltiesiskie aspekti	186
6.3.1. Kriminālatbildības par tāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kam par pamatu ir bijis spīdzināšanas aizlieguma pārkāpums, vēsturiskā attīstība	186
6.3.2. Kriminālatbildība par noziedzīgu nodarījumu, kam ir bijis cilvēka cieņu pazemojošs raksturs	188
6.3.2. Kriminālatbildība par noziedzīgu nodarījumu, kam ir bijis cietsirdīgs raksturs	191
6.3.3. Kriminālatbildība par noziedzīgu nodarījumu, kam ir bijis spīdzināšanas vai mocīšanas raksturs	193
6.4. Spīdzināšanas aizlieguma kriminālprocesuālie aspekti	200

6.5. Spīdzināšanas aizlieguma administratīvi tiesiskie aspekti	212
6.6. Kopsavilkums	220
6.7. Izmantoto avotu saraksts.....	221
Nobeigums (<i>Santa Slokenberga</i>)	229
Summary	232